Hei,

Kiitokset vielä mahdollisuudesta tulla tänään kuulluksi Finanssiala ry:n edustajana valiokunnan kokouksessa, jossa käsiteltiin luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpanoa (HE 22/2026 vp).

Alla on edustajien kysymyksiin liittyvä ”kommenttipuheenvuoroni”, joka jäi pitämättä kokouksen päättymisen vuoksi:

- Järjestelmäriskipuskurivaade on pankkien kannalta merkittävä lisäpääomavaatimus, joka pieneltä tuntuvasta prosentuaalisesta koostaan (1 %-yksikkö) huolimatta sitoo arviolta noin 2,5 mrd. euroa suomalaisten pankkien pääomia. Pankkien luotonannon näkökulmasta tämä tarkoittaa karkeasti arvioiden 15-35 mrd. euron lisäluotonantokapasiteettia riippuen siitä, minkälaisista (miten riskipitoisista) lainoista on kyse.
- Kuten VM:n edustaja pitkähkössä vastauspuheenvuorossaan totesi, järjestelmäriskipuskurivaateen asettamisen **perusteet** on esitetty lainsäädännössä sekä VM:n asetuksessa varsin monipuolisesti. Sen sijaan Finanssivalvonnan asettamispäätösten **perustelut** ovat selvästi puutteelliset, kuten FA:n lausunnossa todetaan, eikä niistä käy ymmärrettävästi ja läpinäkyvästi ilmi, miksi esimerkiksi tällä hetkellä vaateen suuruus on 1 %: mitä riskejä vastaan pankeilta tarkkaan ottaen edellytetään noin 2,5 mrd. euron edestä pääomia? Miten niiden suuruus on arvioitu? Miksi juuri 2,5 mrd. euroa on riittävä määrä kattamaan nämä riskit, miksi ei esim. 2 mrd. tai 3 mrd. euroa? Eli pankkien kannalta olisi ensiarvoisen tärkeää, että Finanssivalvonta päätöksissään esittäisi läpinäkyvästi, miten sen tunnistamista riskeistä päädytään juuri tietynsuuruiseen pääomavaateeseen.
- Lisäksi haluaisin kommentoida VM:n edustajan esittelypuheenvuorossaan näyttämää kuvaa, jolla pyrittiin osoittamaan, että pankkien luotoista perimillä keskimääräisillä marginaaleilla ja pankkien pääomavaatimuksilla ei ole yhteyttä. Tämä kuva sivuuttaa kaksi olennaista seikkaa:
    - Kuvassa ovat mukana vain ne luotot, jotka on nostettu eli joiden osalta asiakas on hyväksynyt pankin tekemän tarjouksen lainan marginaalista ja muista ehdoista. Kuten viime aikoina on eräiltä tahoilta tuotu esille, moni yritys on jättänyt pankin tarjoaman lainan ottamatta, koska se on katsonut, että pankin lainasta pyytämä hinta, eli käytännössä sen marginaali, on liian korkea suhteessa esim. yrityksen kaavaileman investoinnin tuottoon. Kuvasta siis puuttuvat sellaiset luotot, joiden marginaali on asiakkaan mielestä liian korkea.
    - Lainan sitoma pankin pääoma riippuu kahdesta asiasta: lainan riskisyys (jota kuvaa sen ns. riskipaino) sekä riskin määrään kohdistuva prosentuaalinen pääomavaade. Kun pääomavaade nousee esim. järjestelmäriskipuskurivaateen nostamisen myötä, pankille tulee kannustin kohdentaa luotonantoaan sellaisille asiakkaille, joiden lainojen riskipaino on pieni (ja samalla yleensä lainan marginaali). Näin lainan sitoma pääoma ei muutu. Käytännössä tämä näkyy juuri siten kuin VM:n kuvassa esitettiin: keskimääräinen marginaali ei muutu, vaikka pääomavaateet muuttuvat, koska luotonannon rakenne muuttuu. Mitä korkeammat pääomavaateet ovat, sitä enemmän pankit pyrkivät kohdentamaan luotonantoaan vähäriskisiin

kohteisiin, joiden marginaalit ovat pienemmät. Myös tästä asiasta on keskusteltu paljon viime aikoina julkisuudessa.

Jos valiokunnan jäsenillä on em. kommenteista kysyttävää, vastaan niihin mielelläni.

Ystävällisin terveisin

Veli-Matti Mattila

Veli-Matti Mattila
Johtaja, pääekonomisti

Finanssiala ry (FA)
Itämerenkatu 11-13, 00180 Helsinki
Puh. 020 793 4259 / 050 344 3437
veli-matti.mattila@finanssiala.fi
www.finanssiala.fi

Finanssiala ry on rekisteröiitynyt osaksi Euroopan komission avoimuusrekisteriä (tunnistenumero 7328496842-09)